

Forsvarsdepartementet

Tildelingsbrev for Forsvarsbygg 2021

18.12.2020

Tildelingsbrev for Forsvarsbygg 2021

Innhold

1. Innledning.....	3
2. Helhetlig styring av forsvarssektoren	3
3. Hovedutfordringer og prioriteringer for Forsvarsbygg 2021–2024.....	4
4. Mål, styringsparametere og oppdrag for Forsvarsbygg	5
Effektmål: Bærekraftige og kosteffektive leveranser som understøtter forsvarssektorens behov	5
4.1 Resultatmål, styringsparametere og oppdrag	5
4.2 Resultatmål 1 – Et beredskapsklart Forsvarsbygg	6
4.2.1 Oppdaterte og signerte leveranseavtaler med hver DIF	6
4.2.2 Operative planverk som gjenspeiles i handlingsplaner i avdelingene	7
4.2.3 Kompetent og beredskapsklar organisasjon	7
4.3 Resultatmål 2 – Fremskaffelse av bærekraftig EBA	7
4.3.1 Byggeprosjekter levert til avtalt tid	8
4.3.2 Overlevering av prosjekter innenfor godkjent styringsramme.....	8
4.4 Resultatmål 3 – Målrettet og god forvaltning av sektorens EBA.....	11
4.4.1 Andel husleieinntekter som benyttes til vedlikehold, eierstyrt utvikling og utskifting av komponenter (VUK) og drift (D)	11
4.4.2 Andel utleid areal av forvaltet portefølje	12
4.4.3 Funksjonalitet på EBA opprettholdes	12
4.5 Resultatmål 4 – Profesjonell og helhetlig rådgivning	14
4.5.1 Bærekraftig rådgivning	15
4.5.2 Strategisk rådgivning	15
5 Øvrig rapportering, informasjon og oppdrag	16
6 Styring og kontroll i Forsvarsbygg	20
7 Fellesføringer.....	21
8 Styringsdialog og frister i budsjettprosessen i 2021.....	21
9 Budsjettrammer og fullmakter for 2021	22
9.1 Økonomirapportering.....	22
10 Delegering av fullmakter	23
11 Statistikk	24

1. Innledning

Forsvarsdepartementet viser til Stortingets behandling av Innst. 87 S (2020–2021) til Prop. 14 S (2020–2021) og Innst. 7 S (2020–2021) til Prop. 1 S (2020–2021). Dette tildelingsbrevet skal leses i lys av nevnte stortingsdokumenter med tilhørende vedtak. Tildelingsbrevet presenterer Forsvarsbyggs økonomiske rammer og mål for 2021. Mål, styringsparametere, resultatkrav og oppdrag i dette brevet vil bestemme departementets oppfølging av Forsvarsbygg i 2021. Endringer eller tillegg i oppdrag og tildelinger i løpet av året vil bli formidlet gjennom supplerende tildelingsbrev. Plangrunnlaget for 2022 og påfølgende år sendes til Forsvarsbygg i eget brev. Plangrunnlaget vil gi ytterligere rammer for planleggingen av resterende del av langtidperioden.

Forsvarsbygg skal innrette virksomheten i samsvar med gjeldende lovverk og instruks, herunder regelverk for økonomistyring i staten og departementets instruks for Forsvarsbygg. Instruksen beskriver ansvar og myndighet mellom Forsvarsdepartementet og Forsvarsbygg og angir Forsvarsbyggs formål og faste oppgaver. Tildelingsbrevet må sees i sammenheng med instruksen.

Departementet understreker at tildelingsbrevet ikke er uttømmende for hvilke oppgaver Forsvarsbygg skal utføre. Der ikke annet er sagt, forutsettes det at løpende virksomhet og tidligere gitte oppdrag videreføres i samsvar med gjeldende regelverk og oppdragsbeskrivelser. Det forutsettes også at Forsvarsbygg løpende bistår departementet med oppdukkende behov innenfor etatens ansvarsområde.

Forsvarsbygg har et selvstendig ansvar for å informere departementet om vesentlige risikoer og avvik relatert til virksomhetens oppgaver slik de fremkommer av tildelingsbrev og instruks, og om nødvendig fremme forslag til mulige korrigerende tiltak, jf. pkt. 2.3.3 i Bestemmelser om økonomistyring i staten.

2. Helhetlig styring av forsvarssektoren

Forsvarsdepartementet videreutvikler styringen i forsvarssektoren. Hensikten er at styringssystemet legger til rette for oppnåelse av samfunns målet og at målene nås på den mest ressurseffektive måten. Dette innebærer blant annet at effektene etatene i sektoren skal levere er tydelig uttrykt og at målene og planene i etatene er koordinerte og avstemte. Videre skal etatene ha tilstrekkelig handlingsfrihet til å utvikle de beste løsningene for sin måloppnåelse. En forutsetning for dette er å styre på effekter og resultater, og i mindre grad aktiviteter og ressurser. Intensjonen er at styringsprosessene skal forenkles og bli mindre ressurskrevende.

Etatene mottar nå hvert sitt styringsdokument. Dette gjør departementet bedre i stand til å tilpasse styringen til etatenes egenart og risiko. Tildelingsbrevet har et annet omfang og format enn iverksettelsesbrevet etatene tidligere ble styrt på, med et tydeligere fokus på endringer og sentrale utfordringer for etaten i det kommende året.

Forsvarsbyggs samhandling med Forsvaret og Forsvarsmateriell vil være et fokusområde i departementets styring i 2021. I 2021 vil Forsvarsdepartementet igangsette et arbeid for å tydeliggjøre roller, ansvar og myndighet i sektoren. Forsvarsbygg må påregne å bidra til dette arbeidet.

Departementet har en intensjon om å styre mer overordnet. Forutsetningene for dette er god rolleforståelse, avklarte myndighetsforhold, åpenhet i dialogen mellom departement og etat samt transparens i virksomhetsstyringen. Forsvarsdepartementet ønsker å bruke styringsdialogen til å underbygge læring, utvikling og forbedring i forsvarssektoren.

3. Hovedutfordringer og prioriteringer for Forsvarsbygg 2021–2024

Forsvarsbygg skal, på vegne av Forsvarsdepartementet, utøve eierrollen for forsvarssektorens eiendommer, bygg og anlegg (EBA) på en nøktern og effektiv måte. Forsvarsbyggs hovedoppgaver er å forvalte de statlige eiendommene forsvarssektoren disponerer, gjennomføre fremskaffelser i EBA og å avhende EBA som sektoren ikke lenger har behov for. Forsvarsbygg skal være forsvarssektorens fremste faglige rådgiver innenfor tjenestefeltet EBA og gi faglige råd for en effektiv anvendelse av ressursene til Forsvarsdepartementet og øvrige etater i forsvarssektoren.

I forrige langtidsplanperiode ble det igangsatt og gjennomført en rekke forbedringsprosjekter i Forsvarsbygg. Disse hadde til hensikt å forenkle, forbedre og tilpasse etatens forvaltningsmodell, slik at ressursene i størst mulig grad benyttes til å forvalte den EBA-massen som understøtter Forsvarets behov rettidig og på en tilfredsstillende måte, og som gir best mulig totaløkonomi i et levetidsperspektiv. Det er også behov for å ta frem fleksible løsninger som kan leveres raskere. Infrastrukturen skal innrettes slik at den både gir raskere tilgang til nødvendig kapasitet og er mer tilpasningsdyktig ved endrede forutsetninger. Det innebærer at Forsvarsbygg skal gi råd om anskaffelse, verdibevaring og avhending av EBA, og anbefale løsninger som gir optimal totaløkonomi innenfor fastsatte ambisjonsnivåer.

Funksjonell EBA er et av premissene for Forsvarets operative evne og beredskap. Forsvarsbygg må fortsette å videreutvikle en bærekraftig og ressurseffektiv EBA-portefølje. Arealeffektive investeringer, identifisering av EBA som ikke lenger er tilpasset Forsvarets utvikling og en effektiv drifts- og verdibevareingsstrategi er sentrale virkemidler i denne sammenhengen. Det forventes at Forsvarsbygg gjennom å identifisere, styrke og bevare kjernekompetanse innenfor sektorspesifikk EBA, og samtidig ha en hensiktsmessig anskaffelsesstrategi for øvrige EBA-investeringer, klarer å realisere kapasitets- og kvalitetskrav i langtidsplanperioden tidsriktig. Forsvarsbygg skal realisere ytterligere potensial for effektivisering innenfor EBA-, drifts- og investeringskostnader.

Forsvarsbygg skal videreutvikle festningsverkene evne og forutsetninger for selvfinansiert virksomhet, herunder innretning av forvaltning og eierskap til festningsverkene. Forsvarsbygg vil i første halvdel av den kommende perioden utrede hvilke krav til tilstandsgrader som bør stilles for ulike EBA-kategorier, for å legge bedre til rette for en tilpasset og kostnadseffektiv forvaltning og ivaretagelse av forsvarssektorens behov. Utredningen vil danne basis for Forsvarsdepartementets fastsettelse av fremtidig ambisjonsnivå for tilstandsgrader.

Forsvarsbygg skal bidra til en mer effektiv forvaltning av EBA, slik at dagens utfordring med vedlikeholdsetterslep og fornyelse reduseres mest mulig innenfor gjeldende ressursrammer. Forsvarsbygg skal i denne langtidsplanperioden videreutvikle sin evne til å drifte EBA som kreves for å understøtte nasjonale og allierte øvinger og operasjoner i Norge.

Regjeringen har bestemt at FNs bærekraftsmål skal utgjøre det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største nasjonale og globale utfordringer. Å bidra i arbeidet for å nå bærekraftsmålene er en prioritert og naturlig del av oppfyllelsen av forsvarssektorens samfunnsansvar. Målene skal derfor være et integrert element i Forsvarsbyggs sitt arbeid. FD er i den forbindelse tilfreds med at Forsvarsbygg har utarbeidet en egen miljøstrategi for 2020-2024. Implementering av strategien vil være et meget viktig bidrag fra forsvarssektoren til Norges innsats for å nå en rekke av FNs bærekraftsmål, herunder å redusere klimautslipp, ta miljøhensyn, foreta energieffektiviseringstiltak og stille strenge klima- og miljøkrav til leverandører. Forsvarsdepartementet legger til grunn at

Forsvarsbygg sørger for at satsningsområdene med tilhørende tiltak i «Miljøstrategi Forsvarsbygg 2020-2024» implementeres.

4. Mål, styringsparametere og oppdrag for Forsvarsbygg

Forsvarsbyggs hovedoppgaver er beskrevet i instruksene og utdypet i retningslinjer innenfor fagområdet eiendommer, bygg og anlegg samt investeringer. Oppgavene skal løses innenfor fastlagte budsjettammer og er gjenspeilet i Forsvarsbyggs effekt- og resultatmål. Forsvarsbygg skal rapportere måloppnåelsen gjennom styringsdialogen.

Effekt mål: Bærekraftige og kosteffektive leveranser som understøtter forsvarssektorens behov

- Forsvarsbygg skal utøve sin virksomhet i fred, krise og krig, og skal således understøtte Forsvarets operative evne og beredskap i tråd med de krav som til enhver tid stilles gjennom sektorens instruks og retningslinjer innenfor beredskapsområdet.
- Forsvarsbygg skal gjennomføre planlagte og besluttede fremskaffelser og avhendinger i tråd med strukturutviklinger i sektorens langtidspan og i henhold til rammer gitt i oppdrag fra oppdragsgiver. Dette innebærer å utarbeide gode planer og utøve en bærekraftig gjennomføring av fremskaffelser til riktig tid, kost og kvalitet.
- Forsvarsbygg skal forvalte, drifte og utvikle eiendom, bygg og anlegg slik at best mulig totaløkonomi muliggjøres og bruksverdi opprettholdes.
- Forsvarsbygg skal støtte departementet og Forsvaret med EBA-faglig rådgivning/utredninger i sektorens langtidspanlegging og gjennomføringsplanlegging.
- Forsvarsbygg skal gi råd om utrangering samt avhender utrangert EBA (inkludert rivning og miljøopprydding).
- Forsvarsbygg skal være en rådgiver som samarbeider og utfordrer bruker i valg av EBA-løsninger på nøkternhet, effektivitet og fleksibilitet.

Verifikasjon av dette effekt målet, gjøres etter en helhetlig vurdering av FBs virksomhet, blant annet basert på underliggende resultatmål med tilhørende styringsparametere.

4.1 Resultatmål, styringsparametere og oppdrag

Resultatmålene er uttrykk for en ambisjon innenfor strategisk viktige områder som Forsvarsdepartementet vil ha fokus på i løpet av gjennomføringsåret. Det presiseres at status for resultatmålene og tilhørende styringsparametere skal vurderes og rapporteres i henhold til politisk vedtatt og finansiert ambisjon og struktur, jf. Prop. 14 S (2020–2021).

Det bes om rapportering på resultatmålene i alle tertialrapporter. Rapporteringen på resultatmålene skal gi en kortfattet og overordnet vurdering av måloppnåelse, i henhold til beskrivelsen under hvert mål.

Styringsparametere som fremgår innunder hvert resultatmål skal fungere som indikatorer for å belyse måloppnåelse av resultatmålene. De er ikke mål i seg selv, men inneholder vesentlige føringer og krav til etaten. Der det foreligger resultatkrav innunder styringsparametere, representerer disse en målbar og konkret ambisjon for 2021. I tillegg følger det her også enkelte konkrete oppdrag på

visse områder. Disse er uttrykk for spesifikke politiske føringer eller identifisert risiko innenfor Forsvarsbyggs ansvarsområde.

Dersom måloppnåelsen ikke er tilfredsstillende, skal det redegjøres for hva avviket skyldes og det skal rapporteres iverksatte og planlagte tiltak for å lukke avviket samt forventet tid for måloppnåelse. Ved store vesentlige avvik skal det rapporteres så snart som mulig etter at avviket er oppdaget.

4.2 Resultatmål 1 – Et beredskapsklart Forsvarsbygg

Resultatmål 1	Et beredskapsklart Forsvarsbygg
Rapportering	Tertialrapportering
<p>Med beredskapsklar menes hva som må være forberedt og på plass i det daglige, slik at virksomheten er i stand til å gå fra beredskapsklar til klar i løpet av klartiden. Beredskapsklar er derfor det nivå virksomheten til enhver tid må ha av operativ evne for at den skal kunne styrkeoppbygges i henhold til operative krav i løpet av klartiden. FSJ er gitt utvidet koordinerende myndighet for beredskap i sektoren og han er kravstiller for de andre etatene.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forsvarsbygg (FB) skal understøtte Forsvarets operative evne og beredskap i tråd med de krav som til enhver tid stilles gjennom sektorens instruksjoner og retningslinjer innenfor området. I FB skal etatens understøttelse av Forsvarets operative evne og beredskap inngå som en integrert del av FBs virksomhetsstyring. • FB skal ha oppdaterte beredskapsplaner og gjennomføre relevante beredskapsforberedelser med grunnlag i definerte oppgaver, slik at etaten har en fullt ut tilfredsstillende beredskap iht. definisjonen av beredskapsklar gjengitt over. • FB skal delta i utvalgte beredskapsøvelser etter FSJ føringer. Det skal gis prioritet til aktivitet som støtter nasjonal og alliert operativ planlegging. Dessuten skal oppdrag innenfor sikkerhet, med vekt på beskyttelse og sikring av eiendom, bygg og anlegg i forsvarssektoren og til støtte for sivile myndigheter gis prioritet. • FB skal på oppdrag støtte Forsvaret og øvrige etater i arbeidet med å lage en helhetlig oversikt over status for beskyttelsestiltak, samt implementere og/eller bidra til å implementere tiltak for deres skjermingsverdige objekter. <p>Verifikasjon av dette resultatmålet, gjennom definering av styringsparametere, vil være knyttet til verifikasjon og test av beredskap, og hvorvidt beredskapskravene er godkjent tilfredsstillt.</p>	

4.2.1 Oppdaterte og signerte leveranseavtaler med hver DIF

Styringsparameter 1	Oppdaterte og signerte leveranseavtaler med hver DIF
Rapportering	Tredje tertialrapport
<p>Forsvarsbygg skal ha utarbeidet og godkjent leveranseavtaler (LA) med hver av Forsvarets 13 DIFer. Avtalene skal revideres hvert annet år.</p> <p>Leveranseavtaler beskriver FBs leveranseansvar ovenfor hver enkelt DIF. En godkjent LA betyr at forpliktelsen mellom partene er klargjort. FB skal sikre at forpliktelsene i LA gjenspeiles i relevante avtaler med sivile aktører.</p> <p>Behovet for tilgang til EBA må være basert på et omforent behov.</p> <p>Resultatkrav: LA skal være signerte i 2021</p>	

4.2.2 Operative planverk som gjenspeiles i handlingsplaner i avdelingene

Styringsparameter 2	Operative planverk som gjenspeiles i handlingsplaner i avdelingene
Rapportering	Tredje tertialrapport
<p>FB skal ha en operativt plan og prioriteringer for planfasene. FBs plan skal understøtte Forsvarets plan.</p> <p>For at planverket skal virke etter hensikten, må det være forstått og tilbakelest.</p> <p>Definisjon/ formel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det er en omforent ambisjon (EG) i FB • Oppdrag er utformet og utarbeidelse samt implementering av handlingsplaner i avdelingene er fulgt opp • Plan for FB i en beredskapssituasjon er godkjent • BFF-tiltak er analysert og det er lagt en plan for hvordan tiltak skal utføres <p>Status på styringsparameteren skal angis med en kvalitativ vurdering.</p>	

4.2.3 Kompetent og beredskapsklar organisasjon

Styringsparameter 3	Kompetent og beredskapsklar organisasjon
Rapportering	Tredje tertialrapport
<p>Forsvarsbyggs ansatte skal kjenne sin rolle og oppgaver ved krise/krig.</p> <p>Definisjon/formel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Roller innenfor KOP er avklart og kjent • Planer for styrkeoppbygging er trent på og innarbeidet i FBs virksomhet i det daglige • Siviles rettigheter er avklart <p>Status på styringsparameteren skal angis med en kvalitativ vurdering.</p>	

4.3 Resultatmål 2 – Fremskaffelse av bærekraftig EBA

Resultatmål 2	Fremskaffelse av bærekraftig EBA
Rapportering	Tertialrapportering-
<p>Forsvarsbygg skal støtte departementet og Forsvaret med EBA-faglig rådgivning og utredninger i sektorens langtidsplanlegging og gjennomføringsplanlegging. FB skal sikre god samhandling med forsvarssektoren forøvrig knyttet til fremskaffelser og fornyelse av EBA.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forsvarsbygg skal gjennomføre fremskaffelser og fornyelse i tråd med rammer gitt i oppdrag fra oppdragsgiver og prosjekteier. Dette innebærer å gjennomføre fremskaffelser og fornyelse kostnadseffektivt, tidsriktig og til avtalt kvalitet. • Forsvarsbygg skal være en rådgiver, som basert på funksjonskrav designer og analyserer alternative løsninger. Disse fremlegges for bruker med forslag til beslutning. Kriterier som legges til grunn er operativ funksjonalitet, gode driftsløsninger, lavt klima- og miljøavtrykk, nøkternhet, effektivitet og fleksibilitet. • Forsvarsbygg skal sikre disponering av årlige kontantrammer innenfor investering i EBA for å sikre forventet effekt i henhold til investeringsplan.	

4.3.1 Byggeprosjekter levert til avtalt tid

Styringsparameter 1		Byggeprosjekter levert til avtalt tid	
Rapportering		Første, andre og tredje tertialrapport	
Formålet med parameteren er at brukerne kan ta i bruk EBA i henhold til gjeldende oppdrag. Styringsparameteren måler om fremskaffelse ferdigstilles (overleveres til bruker) til det tidspunkt som fremgår av gjeldende oppdrag. Minimum 90 % av investeringsprosjektenes gjennomføringsfaser (målt i antall) skal ferdigstilles til avtalt tid i 2021.			
Resultatkrav/ambisjon; Måleenhet: % av prosjektene som leveres på tid Baseline: Gjennomføringsoppdrag			
Definisjon/formel: Andel (%) av prosjekter som er overlevert til bruker iht. gjeldende gjennomføringsoppdrag til PA. Overleveringsdato settes i gjennomføringsoppdraget og er basert på godkjent SSD. Oppdrag som har fått justert forventet sluttdato i nytt (oppdatert) gjennomføringsoppdrag skal kommenteres med forklaring.			
Datagrunnlag: Gjennomføringsoppdrag og overleveringsprotokoller			
Målsettinger/måltall for 2021: 90			
Grenseverdier:			
Rød	Gul		Grønn
≤79	80-89		≥90
Status/kommentarer: Det skal beskrives årsak, konsekvens og evt. kompensierende tiltak for forsinkede prosjektene. Det skal informeres om sammenheng mellom forsinkelse og prosjektenes størrelse.			

4.3.2 Overlevering av prosjekter innenfor godkjent styringsramme

Styringsparameter 2		Overlevering av prosjekter innenfor godkjent styringsramme	
Rapportering:		Første, andre og tredje tertialrapport	
Formålet med styringsparameteren er å måle avvik fra opprinnelig styringsramme, målt fra gjennomføringsoppdrag, for total portefølje.			
Måleenhet: Forholdstall		Baseline:	
Definisjon/formel: Samlet sluttkostnad for porteføljen av ferdigstilte prosjekter (konto er stengt i FB) dividert på samlet styringsramme for de samme prosjektene skal ikke overstige 1. Måles mot opprinnelig mottatt gjennomføringsoppdrag. Gjennomføringsoppdraget gir et konkret, målbart oppdrag til FB/PA for gjennomføringsfasen. Dersom prosjektets omfang senere er økt (endring) med tilhørende ny styringsramme, skal ny ramme legges til grunn. Ved ny ramme som følge av avvik skal opprinnelig styringsramme benyttes i målingen.			

Oppdrag som har fått justert styringsramme i nytt (oppdatert) gjennomføringsoppdrag skal kommenteres.		
Datagrunnlag: Prosjektkostnad for godkjente prosjekter i investeringsplanen.		
Målsettinger/måltall for 2021: 1		
Grenseverdier:		
Rød	Gul	Grønn
≥1.1	>1 og < 1,1	≤ 1
Status/kommentarer: EBA skal anskaffes til avtalt kostnad. Grad av avvik fra opprinnelig styringsramme for totale portefølje skal vurderes og redegjøres for. Det skal redegjøres for ev. måloppnåelse mindre enn 0,8. Samlet måloppnåelse de tre siste årene skal fremgå. Videre bes det om prognose for påfølgende år.		

Oppdrag 1 til R2	Kontraktsoppfølging
Rapportering	Tredje tertialrapport
FB skal vektlegge kontraktsoppfølging som et tiltak for å sikre forsvarlig forvaltning og leveranser fra leverandør på ytelse, tid og kost.. Videre er det en målsetting at kontraktsoppfølgingen følger opp kravene til leverandører innenfor etisk, sosial og grønn handel (ref. FNs bærekraftsmål). Rapportere på avvik, dvs. konkrete saker som følges opp spesielt, og resultat fra stikkprøvekontroller.	

Oppdrag 2 til R2	Leverer oppdatert forpliktelsesbilde
Rapportering	Første, andre og tredje tertialrapport
FB skal rapportere oppdatert forpliktelsesbilde per tertial. FB skal gi en samlet fremstilling av prosjektenes fremdriftsplaner og forventet produksjon, sett opp mot investeringsrammene. Forsvarsbyggs forpliktelsesbilde skal vise andel planlagte, godkjente, kontraherte og prosjekter i bygging. Hensikten er å gi en tertialvis status over porteføljen, fordelt på faser og år. FBs skal også anbefale nødvendige porteføljeendringer for å prioritere, balansere og kategorisere investeringsplanen i henholdsvis et 4- og 8 års perspektiv.	

Oppdrag 3 til R2	Gjennomføringskostnader
Rapportering	Første, andre og tredje tertialrapport
FB skal rapportere andel generelle kostnader i terminerte prosjekter per tertial. I kostnadsoppstilling etter Norsk standard (NS3451) skal samlet gjennomsnittlig beløp for post 8 (inkludert mva) i de terminerte prosjektene rapporteres som andel av investeringsprosjektene totalkostnad. Prosjekter gjennomført som totalentreprise skal ikke inngå i datagrunnlaget.	

Oppdrag 4 til R2	Arealkostnader
Rapportering	Første, andre og tredje tertialrapport
<p>Det skal rapporteres en oversikt over arealkostnader i forprosjekter FB har fremsendt siste tertial. Oversikten skal fremsendes for kategoriene administrasjons- og stabsanlegg, boliger, forlegning og messer, lager og vedlikeholdsanlegg og undervisnings- og øvingsanlegg. FB skal relatere kostnadstallene i forprosjektet til normtall, både egne normtall og bransjetall f.eks. i norsk prispbok. (FB kan fremsende forslag til justert tekst på dette oppdraget.)</p>	

Oppdrag 5 til R2	Investeringer
Rapportering	Første, andre og tredje tertialrapport
<p>Status og fremdrift på prosjekter og portefølje rapporteres i tråd med Retningslinjer for investeringer og fastsatt mal. For prosjekter der FB har fått oppdrag som PE rapporteres tilsvarende direkte til ODG.</p>	

4.4 Resultatmål 3 – Målrettet og god forvaltning av sektorens EBA

Resultatmål 3	Målrettet og effektiv forvaltning av sektorens EBA
Rapportering	Tertialrapporter
<ul style="list-style-type: none"> • Hensikten med målet er at all ressursbruk skal resultere i funksjonell EBA tilpasset brukernes behov innenfor best mulig totaløkonomi, at utraneringspotensiale synliggjøres samt at utrangert EBA avhendes (inkludert rivning og miljøopprydding). • Videre skal planer og tiltak imøtekomme dagens behov, samtidig som fremtidige økonomiske, teknologiske og miljømessige behov dekkes på en forsvarlig måte, og verdiene i eiendomsporteføljen ivaretas. Dette innebærer ivaretagelse av bruksverdi, økonomisk verdi og verneverdi iht. prioriteringskriterier omforent med Forsvaret. • Forsvarsbygg skal ha oversikt over sektorens eiendomsportefølje; herunder behovs- og kapasitetsoversikt, tilstandsgrad og kvalitetssikrede fornyelsesbehov. • Forsvarsbygg skal være en proaktiv EBA- rådgiver som gir råd, utarbeider planer og gjennomfører tiltak som sikrer målrettet, kostnadseffektiv og bærekraftig ressursutnyttelse. I tillegg skal miljø- og samfunnsmessige konsekvenser av Forsvarets virksomhet innenfor EBA-området ivaretas. Dette punktet om rådgivning måles i eget mål (R4). <p>Verifikasjon av dette resultatmålet knytter seg til hvorvidt tildelte midler benyttes effektivt, og en helhetlig vurdering av Forsvarsbyggs evne til rådgivning, planlegging og gjennomføring av tiltak som sikrer målrettet og bærekraftig ressursutnyttelse, slik at bruksverdi for forsvarssektoren maksimeres og lovpålagte krav ivaretas.</p> <p>Med målrettet menes at rådgiving, planlegging og gjennomføring av forvaltningsoppgaver tar utgangspunkt i sektorens målbilde, og skal være tuftet på faglig kunnskap og forsvarlig forvaltning.</p>	

4.4.1 Andel husleieinntekter som benyttes til vedlikehold, eierstyrt utvikling og utskifting av komponenter (VUK) og drift (D)

Styringsparameter 1	Andel husleieinntekter som benyttes til drift, vedlikehold, eierstyrt utvikling og utskifting av komponenter (DVUK)
Rapportering	Andre tertialrapport
<p>Sikre at en hensiktsmessig andel av husleieinntektene disponeres til verdibevarende innsats. Der FB klarer å effektivisere administrative kostnader som allokteres til verdibevarende innsats, vil dette bli synlig i en økning i andelen. Rapporteringen skal bidra til at bygningsmassen over tid får tilstrekkelig verdibevarende innsats til å bremse negativ utvikling i tilstandsgrad.</p> <p>Gjelder hele EBA-porteføljen inklusiv bygninger innenfor festningene.</p> <p>FB vil tilstrebe å forenkle økonomiprosesser slik at andelen kan måles løpende.</p>	
Definisjon/formel: Kostnad VUK (kr)/samlet husleieinntekt (kr)*100.	Målsettinger/måltall for 2021: >73%

4.4.2 Andel utleid areal av forvaltet portefølje

Styringsparameter 2	Andel utleid areal av forvaltet portefølje									
Rapportering	Tredje tertialrapport									
<p>Formålet med styringsparameteren er å kunne følge opp at den EBA som sektoren forvalter til enhver tid, i så stor grad som mulig enten er utleid eller blir raskt avhendet. Dette bidrar til frigjøring av ressurser til andre formål og at den samlede verdibevaringsinnsatsen kan rettes mot prioritert EBA som er i aktiv bruk.</p> <p>Det skilles på ordinær portefølje og festningsporteføljen for å opprettholde fokus på festningenes evne til selvfinansiering innenfor drift og vedlikehold. Porteføljen som er «under avhending», «under rehabilitering» samt «ikke utleibar» holdes utenom.</p> <p>Styringsparameteret tas opp i dialog med Forsvarsstaben for å sikre sektorfelles fokus på potensiale for utrangering og i dialog med leietaker for å kunne gi EBA-faglige råd om utrangering. Porteføljen må trimmes, og for å oppnå dette må begge parter bidra og trekke mot samme mål.</p>										
<p>Definisjon/formel: Antall kvm utleid (unntatt kategoriene «under avhending», «under rehabilitering» og «ikke utleibar»)/antall kvm forvaltet i sektoren * 100%</p> <p>Målsettinger/måltall for 2021: Ordinær portefølje: 99% Festningsportefølje: 96%</p> <p>Grenseverdier:</p> <table> <thead> <tr> <th>Rød</th> <th>Gul</th> <th>Grønn</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Ordinær portefølje: < 98,5%</td> <td>Ordinær portefølje: 98,6% ^ 98,9</td> <td>Ordinær portefølje: ≥ 99%</td> </tr> <tr> <td>Festningsportefølje: < 95%</td> <td>% Festningsportefølje: 95,1% ^ 95,9%</td> <td>Festningsportefølje: ≥ 96%</td> </tr> </tbody> </table>		Rød	Gul	Grønn	Ordinær portefølje: < 98,5%	Ordinær portefølje: 98,6% ^ 98,9	Ordinær portefølje: ≥ 99%	Festningsportefølje: < 95%	% Festningsportefølje: 95,1% ^ 95,9%	Festningsportefølje: ≥ 96%
Rød	Gul	Grønn								
Ordinær portefølje: < 98,5%	Ordinær portefølje: 98,6% ^ 98,9	Ordinær portefølje: ≥ 99%								
Festningsportefølje: < 95%	% Festningsportefølje: 95,1% ^ 95,9%	Festningsportefølje: ≥ 96%								
<p>Status/kommentarer: Ved rapportering av status skal resultatet for ordinær portefølje vektlegges mest. Det skal redegjøres for status og utvikling av porteføljen «ikke utleibar»</p>										

4.4.3 Funksjonalitet på EBA opprettholdes

R-3	Funksjonalitet på EBA opprettholdes	
	Rapportering	Tredje tertialrapport
<p>Formål/hensikt: Styrke teknisk stabilitet på eiendom, bygg og anlegg (EBA) som et produkt av samlet drifts- og vedlikeholdsinnsett. Målingen synliggjør i hvilken grad Forsvaret har EBA som er operativ, og indikere omfang av EBA som bør fremmes for fornyelse. Utførelse av drift og vedlikehold av eiendommene med samordnet ressursanvendelse og integrert planverk.</p> <p>Overordnet målsetting:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Tilstrekkelig omfang og riktig gjennomføring av VUK- og driftstiltak for å minimere av risiko for redusert bruksverdi* <p>Kvantitativt rapporteringspunkter (regionalt nivå):</p> <ul style="list-style-type: none"> – Andel fravik og driftsforstyrrelser av alvorlig karakter <p>Tekstlige rapporteringspunkt (regionalt nivå):</p> <ul style="list-style-type: none"> – Antall bygg som er planlagt stengt på grunn av HMS-avvik – Antall myndighetspålagte pålegg etter tilsyn <p>EBA som Forsvarssektoren leier skal ivaretas gjennom samordnet drift og vedlikehold. Det innebærer at planlegging og utførelse av tiltak skjer i dialog mellom drifts- og vedlikeholdsmiljøet og at resultatet har høyere kvalitet enn når drifts- og vedlikehold utføres i separate prosesser.</p> <p>-Verdibevaring prioriteres med bakgrunn i at EBA skal fungere som tiltenkt -God drifts- og vedlikeholdsplanlegging skal forebygge uønskede hendelser</p> <p>* Produksjonsfeil og eksternt påført skade utgjør en andel fravik/driftsforstyrrelser som i liten grad kan forebygges i drifts- og vedlikeholdsprogrammene.</p>		
Definisjon/formel		Målsetting 2021
Andel fravik og driftsforstyrrelser som er alvorlige		8%
Med fravik og driftsforstyrrelser som er alvorlige menes: hendelser eller teknisk svikt på EBA som medfører vesentlige forstyrrelser/risiko for Forsvarets aktivitet eller stor fare for liv og helse		
Grenseverdier:		
Rød	Gul	Grønn
> 9%	9% ^ 8%	≤ 8%
Status/kommentarer: Andel fravik og driftsforstyrrelser pr år		

Oppdrag 1 til R3	Registrering av EBA-kapasiteter
Rapportering	Første, andre og tredje tertialrapport
FB skal fortsette arbeidet med registrering av EBA-kapasiteter og -behov i tråd med retningslinjer for EBA, med ambisjon om en komplett oversikt på digitalt nivå for alle bygg større enn 100 kvm. innen utgangen av 2024. I tillegg kartlegge og registrere infrastruktur på prioriterte etablissement.	

FB skal rapportere status i arbeidet med registrering og digitalisering av EBA-kapasiteter og -behov samt fremdriftsplan for gjenstående arbeid.

God arealbruk og ressursutnyttelse i eksisterende bygningsmasse vil bli viktigere i tiden som kommer. FB skal i tertialrapport 3 redegjøre for hvordan det arbeides for å utnytte eksisterende bygningsmasse og gi en kvalitativ vurdering av status.

Oppdrag 2 til R3	Tilstandsregistrering og -utvikling
Rapportering	Første tertialrapport
Forsvarsbygg skal redegjøre for utviklingen av tilstandsgrad for sektorens eiendomsmasse. Det skal redegjøres for status og utvikling for utleieporteføljen og festningsverkene. For utleieporteføljen skal rapporten vise status og utvikling for samlet portefølje og per byggtipe, inkludert spesielle objekter og infrastruktur, fordelt på henholdsvis EBA med og uten restlevetid. Forsvarsbygg skal redegjøre for behovet for fornyelser i sektorens EBA-portefølje i inneværende og neste LTP-periode. Fornyelsesbehov vurderes på bakgrunn av EBA kategorien «EBA uten restlevetid» og tilstandsgrad for EBA i denne kategorien. Det legges til grunn at verdibevaring av EBA med restlevetid finansieres over drift og kun i spesielle tilfeller som investeringer.	

Oppdrag 3 til R3	Utarbeide leirplaner
Rapportering	Første, andre og tredje tertial
Leirplaner er et dokument som gjennom en god planprosess skal gi anbefalinger som sikrer en disponering av leirens arealer som ivaretar Forsvarets fremtidige behov. Dokumentet skal danne grunnlag for beslutninger som gjøres ved investeringer, fornyelse, drift og vedlikehold, og gi underlag for at Forsvarsbygg kan gi gode EBA-faglige råd. Leirplanen skal også sikre at sektoren utvikler bærekraftige løsninger i henhold til FNs bærekraftsmål. FB fokuserer i leirplan arbeidet særskilt på ren energi for alle (7), bærekraftige byer og samfunn (11) og liv på land (15). FB skal i første, andre og tredje tertialrapport redegjøre for status og fremdrift i arbeidet med leirplaner og gi en vurdering av leirplanenes effekt	

4.5 Resultatmål 4 – Profesjonell og helhetlig rådgivning

Resultatmål 4	Profesjonell og helhetlig rådgivning
Rapportering	Tertialrapporter
Forsvarsbygg skal være sektorens EBA-faglige rådgiver og på vegne av eier sikre at brukerbehov tilfredsstilles innenfor best mulig totaløkonomi. (JF FDREBA pkt 1.4 og 2.3), herunder: <ul style="list-style-type: none"> • Støtte Forsvarsdepartementet, Forsvaret og sektoren forøvrig med EBA-faglig rådgivning/utredninger i sektorens langtidsplanlegging og gjennomføringsplanlegging, samt sikre god samhandling i sektoren forøvrig knyttet til fremskaffelser og fornyelse av EBA. • Gi eiendomsfaglige råd som ivaretar brukerbehovene og samtidig gir sektoren best mulig kostnadseffektivitet og bærekraftig ressursutnyttelse innenfor gjeldende rammebetingelser. • Råd skal være helhetlig i et EBA-perspektiv hvor fremskaffelse, verdibevaring, drift og utrangering/avhending sees i sammenheng. Det er kun ved en helhetlig tilnærming det er	

mulig å finne gode løsninger som ivaretar Forsvarets behov, som bidrar til å effektivisere eiendomsporteføljen og optimalisere fremtidig drift. I tillegg skal miljø- og samfunnsmessige konsekvenser av Forsvarets virksomhet innenfor EBA-området ivaretas.

- Gjennom gode helhetlig råd i analyser, mulighetsstudier og helhetlige planer skal Forsvarsbygg videreutvikle sin profesjonalitet i rådgivingen. I tillegg skal Forsvarsbyggs rådgivningsmiljøer innen sikring av bygg, forebyggende sikkerhet, eiendomsjuridiske områder, samt kulturminner videreutvikles. Som en del av utviklingen skal det aktivt søkes tilbakemelding på brukers opplevelse av denne rådgivingen

Verifikasjon av dette resultatmålet vil være knyttet til opplevelsen av kvalitet og effekt av Forsvarsbyggs rådgivning gjennom brukerundersøkelser knyttet til rådgiverrollen, annen tilbakemelding på utrednings- og rådgiveroppdrag samt egenevaluering.

4.5.1 Bærekraftig rådgivning

Styringsparameter 4-1	Bærekraftig rådgivning
Rapportering	Tredje tertialrapport
<p>Formålet med styringsparameteren er å følge opp Forsvarsbyggs rådgivningsfunksjon, blant annet gjennom bruk av alternativanalyser som beslutningsunderlag for prosjekteier (PE). Herunder å synliggjøre alternativenes effekt knyttet til investeringskost, livssyklus og klimaavtrykk. Hensikten er presentere hvordan ulike alternativ underbygger kostnadseffektiv og riktig kvalitet på løsningene i bygget eller anlegget, sett opp mot prosjektideen. I tillegg er alle offentlige oppdragsgivere pålagt å ta hensyn til livssyklus kostnader ved investeringer i bygg og anlegg.</p> <p>Det skal gis en kvalitativ vurdering av FBs rådgivningsfunksjon i tredje tertialrapport</p>	

4.5.2 Strategisk rådgivning

Styringsparameter 4-2	Strategisk rådgivning
Rapportering	Tredje tertialrapport
<p>Formålet med styringsparameteren er å måle kvaliteten på den strategiske EBA- rådgivingen som Forsvarsbygg gir til resten av sektoren. Med strategisk EBA-rådgivning menes å gi bistand til beslutningstakere på strategisk nivå i sektoren som beslutningsgrunnlag i EBA-relaterte problemstillinger og dermed bidra til at de rette valgene tas.</p> <p>Leirplaner er viktig som grunnlag for FBs strategiske rådgivning. Planene skal benyttes som underlag for at Forsvarsbygg kan gi gode EBA-faglige råd knyttet til blant annet fremskaffelser, verdibevaring, effektiv drift, arealdisponeringer og utrangeringer. Hensikten er fremskaffe grunnlag for å effektivisere forsvarssektorens etableringer og tilpasning til fremtidige behov samt gi grunnlag for forsvarssektorens posisjon i sivil arealplanlegging (jf plan- og bygningsloven).</p>	
Måleenhet: <i>Under utarbeidelse (se oppdrag 5.2)</i>	Baseline: I/A
<p>Definisjon/formel:</p> <p>Opplevd kvalitet i rådgivingen hos bruker og egen evaluering</p> <p>1) Brukerundersøkelse</p>	

<p>Forsvarsbygg skal måle brukertilfredshet innenfor strategisk rådgivning</p> <p>a) Årlig brukerundersøkelse (FD, FST, eventuelt flere) (Rapporteres i tertial 3)</p> <p>b) Oppdragsevaluering knyttet til strategiske rådgivningsleveranser (innhentes for hver rådgivningsleveranse og sammenstilles/rapporteres i tertial 3).</p> <p>2) Egenevaluering:</p> <p>Forsvarsbygg skal redegjøre for sin rådgivning og gi en vurdering av rådgivningens kvaliteter og effekter (Kvalitativ vurdering som rapporteres i tertial 3).</p>
--

5 Øvrig rapportering, informasjon og oppdrag

5.1 Modernisering og effektivisering

Oppdrag	Modernisering og effektivisering i forsvarssektoren
Rapportering:	Første og tredje tertialrapport
<p>Forsvarsbygg skal støtte Forsvaret som organiserer og leder arbeidet med modernisering og effektivisering i forsvarssektoren, herunder støtte i arbeidet med å:</p> <ul style="list-style-type: none"> etablere oppdatert gevinstplan for sektoren som sikrer realisering av minimum 1,9 mrd. kroner innen utgangen av 2024 sikre en gevinstrealisering for sektoren i 2021 på minimum 200 mill. kroner <p>Det skal legges til rette for at etatene benytter felles metodeverk og felles gevinstrealiseringsberegninger.</p> <p>Til grunn effektiviseringskravet ligger FFI-rapport 19/01934, <i>Hvordan skape økonomisk handlingsrom i den nye langtidsplanen? Potensial for forbedring og effektivisering 2021–2024</i>. De fleste av effektiviseringstiltakene som er identifisert er etatsovergrepene, og realisering av gevinstene forutsetter tett og systematisk samhandling i sektoren.</p> <p>Det er satt av omstillingsmidler for gevinstrealisering i perioden, og Forsvaret skal koordinere og fremsende behov for omstillingsmidler for etatsovergrepene tiltak. Søknader fremmes FD fortløpende.</p>	

5.2 Brukertilfredshet

Oppdrag	Måling av brukertilfredshet
Rapportering	Første og tredje tertialrapport
<p>FB skal måle brukertilfredshet på områdene rådgivning, investeringer og eiendomsforvaltning. Forsvarsbygg gis i oppdrag å utarbeide et konsept for måling av brukertilfredshet. Konseptet utarbeides og fremsendes til departementet i første tertialrapport.</p> <p>Forsvarsbygg skal i tredje tertialrapport presentere resultatet av brukerundersøkelsen.</p>	

5.3 Allmenn verneplikt

Oppdrag	EBA-tiltak i tilknytning til allmenn verneplikt
Rapportering	Tredje tertialrapport
<p>FB skal videreføre arbeidet med tiltak som skal bidra til implementering av allmenn verneplikt. FB skal føre oversikt over, og dokumentere, midlene som er anvendt til dette formålet.</p> <p>FB skal i tertialrapport 3 fremsende oppdatert samlet oversikt over status i eksisterende bygningsmasse for vernepliktige i tilknytning til innføringen av allmenn verneplikt samt helhetlig oversikt over nødvendige tiltak for utbedring, oppgradering og modernisering av EBA knyttet til allmenn verneplikt, med tilhørende kostnadsestimater. Oversikten skal synliggjøre både de tiltak som medfører behov for drifts- eller investeringsmidler og løsninger som baserer seg på administrative tiltak.</p> <p>Forsvaret er gitt i oppdrag, innen 3. mai 2021, å fremsende et forslag på akseptabel kasernestandard tilpasset allmenn verneplikt. FB skal støtte Forsvaret i dette arbeidet.</p>	

5.5 Bærekraftsmål og miljø

Oppdrag	Oppfølgingsplan for klimatiltak
Rapportering	Første og tredje tertialrapport
<p>Videre arbeid på klima- og miljøområdet skal skje i lys av FNs bærekraftsmål, regjeringens klima- og miljømål, og forsvarssektorens egne mål. Forsvarsbygg skal arbeide samlet for å tilpasse infrastruktur og aktiviteter i takt med endret klima, redusere klimaavtrykket, minimere negativ miljøpåvirkning og ivareta natur- og kulturverdier knyttet til sektorens samlede aktiviteter. Klima- og miljøaspektene skal være en integrert del av forsvarsplanleggingen. Forsvarsbygg sitt miljøansvar krever helhetlig tenkning der tiltak og virkemidler blir sett i sammenheng og tilpasset spesifikke miljøutfordringer. Det er viktig å opprettholde, videreutvikle og formidle relevant klima- og miljøkompetanse som grunnlag for beslutninger. Miljøkrav og tiltak må tas høyde for i planleggingen knyttet til både materiell, eiendom, bygg og anlegg, øvelser, trening og operasjoner. Forsvarssektorens eiendommer skal forvaltes på en måte som gjør at naturmangfold tas vare på. Forsvarsbygg skal i enda større grad belyse og benytte muligheter som ligger i å oppnå klima- og miljøgevinster.</p> <p>Forsvarsbygg skal samarbeide med de andre etatene om mål og tiltak innenfor bærekraftig utvikling.</p> <p>Etatene skal samarbeide om å legge frem en klima- og miljøstrategi for forsvarssektoren innen utgangen av 2021. Forsvaret skal lede arbeidet, mens Forsvarsbygg skal støtte arbeidet og bidra innenfor sine ansvarsområder i sektoren. FFIs forskningsprosjekter om klima- og miljøavtrykk i forsvarssektoren skal være blant faggrunnlagene for strategien. Fremdriftsplan for strategien rapporteres i første tertialrapport.</p>	

Oppdrag	Utfasing av fossilt brensel
Rapportering	Tredje tertialrapport
<p>Forsvarsbygg skal rapportere status for utfasing av fossilt brensel i forsvarssektorens bygningsmasse i tredje tertialrapport, for 2021.</p>	

Oppdrag	Oppfølging av tiltak knyttet til naturmangfold
Rapportering	Tredje tertialrapport
<p>Forsvarsbygg skal følge opp forsvarssektorens bidrag (egne tiltak og tiltak i samarbeid med andre sektorer) i nasjonale strategier og tiltaksplaner knyttet til å ivareta naturmangfold. Konkret gjelder dette å følge opp tiltaksplan for bekjempelse av fremmede organismer 2020-2025, tiltaksplan for pollinerende insekter (antas ferdigstilt våren 2021), oppfølgingsplan for truet natur (antas ferdigstilt våren 2021), helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden og utvikling av det økologiske grunnkartet. Det skal i årsrapporten gis en kortfattet redegjørelse for forsvarssektorens gjennomførte tiltak i oppfølgingen av disse planene/strategiene.</p>	

5.6 Forebyggende sikkerhet

Oppdrag	Kartlegging og sikring av skjermingsverdige objekter og infrastruktur
Rapportering	Andre tertialrapport
<p>Rapporteringsformat: Kort beskrivelse av endring og en kvantitativ oversikt over status for sikring av objekter og infrastruktur. Nominering av nye objekter og infrastruktur skal oppfylle kravene i sikkerhetsloven § 7-2 andre ledd og virksomhetssikkerhetsforskriften § 57. Nominering kan foretas uavhengig av tertialrapportering hvis behov.</p>	
<p>Skjermingsverdige objekter og infrastruktur som er utpekt og klassifisert iht. sikkerhetsloven med forskrifter skal beskyttes mot sikkerhetstruende virksomhet i samsvar med gjeldende bestemmelser. Det skal tas sikte på å etablere permanent grunnsikring for eksisterende skjermingsverdige objekter (per desember 2019) innen utgangen av 2023. I løpet av 2021 skal alle objekter klassifisert som MEGET KRITISK, minst 90 prosent av KRITISKE objekter og minst 75 prosent av VIKTIGE objekter være sikret.</p>	
<p>Det skal rapporteres på hvorvidt skjermingsverdige objekter og infrastruktur har et forsvarlig sikkerhetsnivå, uavhengig av om sikringstiltakene er permanente eller midlertidige, kompensierende tiltak. Det skal rapporteres på status for sikring av skjermingsverdige objekter og infrastruktur innenfor de tre klassifiseringsnivåene VIKTIG, KRITISK og MEGET KRITISK. Det skal i rapporteringen fremgå hvor stor prosentandel av objektene i de ulike klassifiseringskategoriene som har et forsvarlig sikkerhetsnivå. I rapporteringen skal det også nomineres nye objekt og infrastrukturer, samt foreslås avklassifisering av eksisterende objekt og infrastrukturer.</p>	

Oppdrag	Kartlegging og sikring av skjermingsverdige informasjonssystemer
Rapportering	Første og tredje tertialrapport
<p>Rapporteringsformat: Kort kvalitativ redegjørelse for status i gjennomføring av kartlegging og vurdering. Tredje tertialrapport skal i tillegg inneholde en kvantitativ oversikt over systemer og deres sikringsstatus.</p>	
<p>Forsvarsbygg skal kartlegge sine skjermingsverdige informasjonssystemer iht. sikkerhetsloven med forskrifter. Dette forutsetter at etaten har oversikt over informasjonssystemene den benytter og systemenes bruksområder. Det skal gjennomføres risikovurderinger som skal legges til grunn for fastsetting av forsvarlig sikkerhetsnivå for informasjonssystemene, og sikkerhetstiltak skal iverksettes for å oppnå et forsvarlig sikkerhetsnivå. Forsvarsbygg skal ha kartlagt og gjennomført verdi- og risikovurderinger for alle sine informasjonssystemer i løpet av 2021.</p>	

Forsvarsbygg skal rapportere om status for kartlegging av skjermingsverdige informasjonssystemer, gjennomføringen av verdi- og risikovurderinger og status for sikring av systemene.

Oppdrag	Rapport om sikkerhetstilstanden
Rapportering	Første tertialrapport
Forsvarsbygg skal jevnlig kontrollere sikkerhetstilstanden i egen virksomhet, jf. Lov om nasjonal sikkerhet § 4.1. Det skal redegjøres for sikkerhetstilstanden i en årlig rapport til Forsvarsdepartementet, i henhold til tidligere utsendt mal.	

5.7 Internasjonale forpliktelser

Oppdrag	Krigens folkerett
Rapportering	Tredje tertialrapport
<p>Forsvarsbygg sin bruk av militærmakt i væpnede konflikt er underlagt krigens folkerettsregler om krigføring. Krigens folkerett og nasjonal lovgivning, samt politisk vedtatte engasjementsregler, fastsetter den rettslige rammen for bruk av militærmakt i væpnet konflikt.</p> <p>Forsvaret skal etablere en mekanisme for risikovurdering av sivil følgeskade, som ivaretar Norges folkerettslige forpliktelser. Forsvarsbygg skal bidra i dette arbeidet ved behov.</p> <p>Bruk av sivile i en funksjon eller til oppgaver som må anses som direkte deltakelse i stridigheter slik dette er definert i Norsk manual i krigens folkerett vil være i strid med den generelle plikten til å beskytte sivile mot farene ved militære operasjoner. Nasjonalt regelverk forbyr derfor Forsvarsbygg å benytte sivile i funksjoner som utgjør direkte deltakelse i stridigheter. Forsvarsbygg skal identifisere denne type funksjoner som skal bekles av stridende i væpnet konflikt. Sivile, som etter en konkret vurdering, bekler slike funksjoner må enten erstattes av lovlige stridende eller det må iverksettes tiltak slik at de aktuelle personene er å anse som lovlige stridende med de rettigheter og plikter som følger av krigens folkerett.</p>	

5.8 Støtte til andre sektorer

Oppdrag	Støtte til andre sektorer
Rapportering	Tredje tertialrapport
<p>Forsvarsbygg skal fortsette å støtte Justis- og beredskapsdepartementet (JD) i planlegging og gjennomføring av tiltak for å etablere og drifte EBA til nye redningshelikoptre</p> <p>Forsvarsbygg skal fortsette å støtte relevante departementer i prosjektering av nytt stasjonsbygg på Jan Mayen i henhold til gitte oppdrag.</p> <p>I tredje tertialrapport gis en kort redegjørelse for status i støtteoppdrag til andre sektorer</p>	

6 Styring og kontroll i Forsvarsbygg

Forsvarsbygg skal ha tilfredsstillende internkontroll, slik at driften er formåls- og kostnadseffektiv, utføres i samsvar med gjeldende lover og regler, og at rapporteringen er pålitelig og nøyaktig. God intern styring innebærer at eventuelle vesentlige avvik forebygges, avdekkes og korrigeres i nødvendig utstrekning. Departementet forutsetter at Forsvarsbygg løpende vurderer hvordan tildelte ressurser kan benyttes mest mulig effektivt. Dette innebærer at departementet forventer at Forsvarsbygg jobber systematisk og kontinuerlig med å identifisere og iverksette tiltak som kan gi en bedre og mer effektiv oppnåelse av de målene og kravene som er satt for etaten. Anvendelse av ny teknologi og virksomhetsutvikling må vurderes særskilt i dette arbeidet.

Forsvarsbygg skal fortløpende følge opp de saker som Riksrevisjonen adresserer gjennom Dokument 1 og forvaltningsrevisjoner (Dokument 3). Etaten skal rapportere på eventuelle avvik i oppfølgingen i henhold til fastsatt plan, årsaker til avvik, samt nødvendige tiltak i første og andre tertialrapport. I årsrapporten skal Forsvarsbygg omtale status for arbeidet med å følge opp Riksrevisjonens merknader. Forsvarsbyggs vurderinger av når merknadene fra Riksrevisjonen antas å være utkvittert skal gå frem av rapporteringen. Dette vil være tema i styringsdialogen.

7 Fellesføringer

Forsvarsbygg skal arbeide for å utvikle rutiner og arbeidsformer for å nå målene for regjeringens inkluderingsdugnad. I årsrapporten skal det redegjøres for hvordan rekrutteringsarbeidet har vært innrettet for å nå målet om 5 pst. nyansettelser med funksjonsnedsettelse eller hull i CV-en, vurdere eget arbeid opp mot målene og omtale utfordringer og vellykkede tiltak.

For å bedre måloppnåelsen på området, skal Forsvarsbygg ta i bruk traineeprogrammet i staten, benytte handlingsrommet innenfor lønnstilskuddsordningen, styrke ledelsesforankring, i tillegg til å øke erfaringsutveksling med relevante etater. Antall nyansettelser med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en, samt nyansettelser i faste og midlertidige stillinger totalt, rapporteres i første, andre og tredje tertialrapport.

Det skal rapporteres i tråd med veiledning publisert høsten 2019.

8 Styringsdialog og frister i budsjettprosessen i 2021

8.1 Risikovurderinger og rapportering i 2021

Styringsdialogen mellom Forsvarsbygg og departementet skal være innrettet etter vurdering av risiko og vesentlighet. Forsvarsbygg skal i tertialrapportene levere oppdaterte risikovurderinger og identifisere risikofaktorer som kan true måloppnåelsen i 2021 og på lengre sikt, samt andre vesentlige risikoer innenfor virksomhetens område. Risikoreduserende tiltak innenfor virksomhetens fullmakter skal synliggjøres og iverksettes, og det skal drøftes om restrisikoen er akseptabel.

Departementet ber om at Forsvarsbygg i forkant av første tertialrapport inviterer til et møte der innretning på risikorapporteringen presenteres for departementet, som grunnlag for diskusjon og eventuelle justeringer inn mot første tertialrapport.

Øvrige krav til rapporteringen fremgår av Forsvarsbyggs instruks, samt av reglement for økonomistyring i staten. Det vises også til DFØs veileder for årsrapportering.

8.2 Styringskalender 2021

29. januar 2021	Forklaringer til statsregnskapet for 2020
19. februar 2021	Innspill til revidert nasjonalbudsjett for 2021
26. februar 2021	Frist for oversendelse av årsrapport og resultat- og kontrollrapport 3 for 2020, samt risikovurderinger for 2021
1. april 2021	Etatsstyringsmøte om årsrapport for 2020 og RKR 3 for 2020
3. mai 2021	Etatssjefens budsjettinnspill for gjennomføringsåret 2022
28. mai 2021	Første tertialrapport og oppdaterte risikovurderinger for 2021
17. juni 2021	Etatsstyringsmøte om første tertialrapport
Ultimo august 2021	Foreløpig tildelingsbrev for 2022 sendes ut
3. september 2021	Innspill til omgruppering for 2021
4. oktober 2021	Andre tertialrapport og oppdaterte risikovurderinger for 2021
Primo oktober	Frist for Forsvarsbygg innspill til tildelingsbrev for 2022
Primo oktober	Prop. 1 S (2021–2022) legges frem
4. november 2021	Etatsstyringsmøte om andre tertialrapport
Medio desember	Stortinget behandler Prop. 1 S (2021–2022)
Innen 31. desember 2021	Tildelingsbrev sendes ut etter stortingsbehandling av Prop. 1 S (2021–2022)
25. februar 2022	Frist for oversendelse av årsrapport og tredje tertialrapport, samt risikovurderinger for 2022

9 Budsjettrammer og fullmakter for 2021

På bakgrunn av Stortingets budsjettvedtak av 16. desember stilles følgende midler til disposisjon for Forsvarsbygg i 2021:

Beløp i 1000 kr				
Utgift/ Inntekt	Kapittel	Post	Kapittelnavn	Totalt
Utgift	1710	Post 01	Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg	4 851 619
		Post 47	Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg	3 130 666
Utgift Totalt				7 982 285
Inntekt	4710	Post 01	Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg	-4 430 548
		Post 47	Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg	-109 032
Inntekt Totalt				-4 539 580
Totalsum				3 442 705

Følgende bevilgninger disponeres inntil videre av Forsvarsdepartementet

260 mill. kroner bevilget på kapittel 1760, post 45 til disposisjon for søknader fra alle virksomheter i sektoren til investeringer i effektiviseringstiltak. Svar på søknader, herunder føringer for bruk av

midlene, vil bli gitt fortløpende etter behandling i departementet, og midler for innvilgede søknader vil bli omdisponert ifm. RNB eller omgrupperingen i 2021.

Ny budsjettkapittelstruktur

Ny budsjettkapittelstruktur fra 2021 innebærer at budsjetterte midler for Nye kampfly med baseløsning, som tidligere lå under kapittel 1761, post 47, nå er lagt under kapittel 1710, post 47. Forsvarsbygg skal legge til rette for at budsjett og forbruk til dette formålet fortsatt kan holdes adskilt fra øvrige investeringer, slik at departementet fortsatt kan rapportere på samlede utgifter til nye kampfly med baseløsning.

Øremerkede midler på kapittel 1710 post 01

10 mill. kroner av bevilgningen er øremerket tiltak ifm. allmenn verneplikt, jf. oppdrag 5.3.

9.1 Økonomirapportering

Virksomhetsregnskapet rapporteres med regnskapsanalyse sammen med andre og tredje tertialsrapport og årsrapport. Virksomhetsregnskapet settes opp i henhold til DFØ sin mal og eventuelle tillegg som er nedfelt i Forsvarsbyggs instruks.

Kontantregnskapet rapporteres månedlig med økonomistatus inkludert prognose, inkludert endringsforklaringer for årsresultat, rapportert pr. kapittel og post, herunder risiko samt eventuelle risikoreduserende tiltak.

Dersom det oppstår økonomisk risiko som påvirker måloppnåelse skal Forsvarsbygg løfte dette til FD umiddelbart med forslag til risikoreduserende tiltak.

Status og prognose på budsjettildelingene

Forsvarsbygg skal ha oversikt over status og prognose for alle tildelinger, herunder hvor mye av bevilgningen som er forpliktet/kontraktsfestet, slik at departementet på kort varsel, og ved behov, kan innhente informasjon.

Nærmere om bevilgningen under enkelte poster:

Utgifter til kampflybase skal dekkes over kap. 1710 post 47 fra 2021. Kapittel 1761 er avsluttet og midlene på post 47 er overført til kap. 1710, post 47. Dette utgjør i 2021 262,097 mill. kroner.

10 Delegering av fullmakter

Merinntektsfullmakt

Forsvarsbygg kan bruke merinntekter ved salg av varer og tjenester (kapittel 4710, post 01) med tilsvarende merutgifter på kapittel 1710, post 01. Disponering av øvrige merinntekter skal besluttes i samråd med FD. Disponering av eventuelle merinntekter fra utleie til sivile leietakere (festningsverkene unntatt) som overstiger samsvarende merutgifter, skal avklares med FD i det enkelte tilfellet.

Fullmakt til nettobudsjettering av salgsomkostninger

For 2021 kan Forsvarsbygg trekke salgsomkostninger ved salg av fast eiendom fra salgsinntekter før det overskytende inntektsføres under kapittel 4710, post 47. I dette ligger at Forsvarsbygg for 2021 kan benytte salgsinntekter til forberedelser til fremtidig avhending, herunder rivning av utrangert EBA, miljøkartlegging og -oppydding.

Fullmakter vedrørende avhending av fast eiendom

Forsvarsbygg kan for 2021:

Avhende fast eiendom, uansett verdi, til markedspris når det ikke foreligger annet statlig behov for eiendommen. Eiendommene skal normalt legges ut for salg i markedet, men kan selges direkte til fylkeskommuner eller kommuner til markedspris, innenfor EØS-avtalens bestemmelser. Dersom eiendommene er aktuelle for friluft- eller kulturformål, kan de selges på samme vilkår til Statskog SF dersom ikke fylkeskommuner eller kommuner ønsker å kjøpe eiendommene. Likeledes kan eiendommer som er nødvendige for å oppfylle samfunnets målsetting om å opprettholde en selvfinansiert sivil luftfart, selges direkte til Avinor AS. Dette gjelder følgende eiendoms kategorier:

- Rullebaner, taksebaner med tilhørende sikkerhetsområder, flyoppstillingsplasser og andre arealer og infrastruktur for flyoperasjoner.
- Terminal innrettet mot det service- og tjenestebehov som forbrukere og myndigheter har bruk for.
- Områder for kollektiv og privat tilbringertjeneste.
- Kontorer og lignende.
- Eiendommer for fremtidig utbygging.

Avhende fast eiendom til en verdi av inntil 100 000 kr vederlagsfritt eller til underpris når særlige grunner foreligger. Slike saker skal forelegges departementet.

Investeringsfullmakter

Forsvarsbygg kan for 2021:

- Starte opp byggeprosjekter etter mottatt oppdrag gitt for enkeltprosjekter fra prosjekteier eller fra FD.
- Nytte bevilgningene på kapitlene 1710 post 47, på prosjekter etter mottatt oppdrag gitt for enkeltprosjekter fra prosjekteier eller fra FD.

Samlet gjeld knyttet til eierskap av boliger med fellesgjeld i forsvarssektoren, skal ikke overstige 100 mill. kroner i 2021.

Fullmakt til å behandle erstatningskrav for tingskader

FD viser til Justis- og beredskapsdepartementets rundskriv G-01/2017 samt skriv fra FD med referanse 2015/3612-10. Fullmakt til å belaste posten statens erstatningsansvar kapittel 471, post 71 stadfestes for 2021.

11 Statistikk

Forsvarsbygg skal avgi statistikk som gir grunnlag for å kunne følge utvikling over tid samt tilfredsstillende overordnede og interne krav til statistikk. Ingen statistikk skal være eldre enn fire måneder.

Forsvarsbygg skal i tredje tertialrapport rapportere på:

- Årsverk fordelt på ulike personellkategorier: kvinneandel, samlet for etaten, fordelt på militære og sivile.
- Antall lærlinger, samlet og fordelt på kategori (militær/sivil), kjønn og fag.
- Spesielt for militære stillinger i etaten: gradfordeling fordelt på kjønn og alder, fordeling OR/OF i etaten fordelt på kjønn.
- Oversikt over dødsfall og alvorlige skader.
- Oversikt over antall meldte saker om mobbing- og seksuell trakassering.

Med hilsen

Arne Røksund (e.f.)
departementsråd

Anders Melheim
ekspedisjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og signert, og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Instruks for Forsvarsbygg

fastsettes til bruk

Forsvarsdepartementet, 18. desember 2020.

Arne Røksund
departementsråd

Metadata

KORTTITTEL:	
SIKKERHETSGRADERING:	Ugradert
HJEMMEL:	Reglement for økonomistyring i staten og Bestemmelser om økonomistyring i staten
GJELDER FOR:	Forsvarsbygg
UTGIVER:	Forsvarsdepartementet
SAKSBEHANDLENDE AVDELING:	Avdeling for Investeringer
IKRAFTTREDELSE:	2021-01-01
FORRIGE VERSJON:	

Innhold

1. Innledning og formål	3
2. Forsvarsdepartementets styring av Forsvarsbygg.....	3
2.1 Forsvarsdepartementets overordnede ansvar	4
2.2 Forsvarsbyggs formål og oppgaver	4
2.3 Ansvar og myndighet	5
2.4 Samarbeid og samordning	5
3. Forsvarsdepartementets krav til Forsvarsbyggs interne styring	6
3.1 Virksomhetsledelsen	6
3.2 Risikostyring og intern kontroll	6
3.3 Krav til internrevisjon	6
3.4 Krav til regnskap	7
3.5 Forsvarssektorens verdigrunnlag	7
3.6 Aktivitets- og redegjørelsesplikten i likestillings- og diskrimineringsloven	7
3.7 Institusjonell motstandsdyktighet	7
3.8 Tilskuddsforvaltning	8
4. Styringsdialogen	8
4.1 Etatsstyringsmøter mellom Forsvarsdepartementet og Forsvarsbygg	8
4.2 Fagmøter	8
4.3 Rapportering	8
5. Ikrafttredelse	9

INSTRUKS FOR FORSVARSBYGG

1. Innledning og formål

Instruksen for Forsvarsbygg er fastsatt av Forsvarsdepartementet den 18. desember 2020 i henhold til Reglement for økonomistyring i staten og Bestemmelser om økonomistyring i staten, heretter kalt økonomiregelverket. Instruksen trer i kraft fra 1. januar 2021 og erstatter Forsvarsdepartementets instruks for økonomi- og virksomhetsstyring i forsvarssektoren, fastsatt 3. mai 2019¹, samt instruks for direktør Forsvarsbygg.

Formålet med instruksen er å beskrive ansvar og myndighet mellom Forsvarsdepartementet og Forsvarsbygg, herunder Forsvarsbyggs ansvar for samhandel og samordning med andre etater og virksomheter. Instruksen angir Forsvarsbyggs formål og faste oppgaver. Mer spesifikke styringssignaler og krav gis i tildelingsbrevene fra departementet.

Forsvarsbygg skal følge økonomiregelverket med de tilføyelser og presiseringer som fremgår av denne instruks. Forsvarsbygg skal videre følge bevilgningsreglementet og Finansdepartementets faste og årlige rundskriv. Forsvarsdepartementet kan foreta endringer i instruksen og fastsette unntak ved behov.

Det vises også til Forsvarsdepartementets øvrige retningslinjer og regelverk for forsvarssektoren, herunder blant annet:

- Gjennomføringsdirektiv for forsvarssjefens militære strategi Arctic Guard
- Instruks for personellforvaltningen i Forsvarsdepartementet og underliggende etater.
- Anskaffelsesregelverk for forsvarssektoren (ARF).
- Forsvarsdepartementets retningslinjer for materiellforvaltning i forsvarssektoren.
- Forsvarsdepartementets retningslinjer for logistikkvirksomheten i forsvarssektoren.
- Forsvarsdepartementets retningslinjer for investeringer i forsvarssektoren.
- Forsvarsdepartementets retningslinjer for tjenestefeltet NATOs investeringsprogram for sikkerhet.
- Forsvarsdepartementets retningslinjer for tjenestefeltet eiendommer, bygg og anlegg (FD REBA).
- Forsvarsdepartementets retningslinjer for miljøstyring.
- Forsvarsdepartementets retningslinjer for varsling i forsvarssektoren.
- Ethiske grunnregler for forsvarssektoren.
- Ethiske retningslinjer for næringslivskontakt i forsvarssektoren.
- Forsvarssektorens verdigrunnlag.

2. Forsvarsdepartementets styring av Forsvarsbygg

Forsvarsbygg er et ordinært bruttobudsjettert statlig forvaltingsorgan underlagt Forsvarsdepartementet, og ledes av en direktør (direktør Forsvarsbygg). Forsvarsdepartementet

---

¹ Egne instruks er fastsatt for Forsvaret, Forsvarsmateriell og Forsvarets forskningsinstitutt.

tilsetter direktør Forsvarsbygg med en funksjonsperiode på seks år. Det gis adgang til fornyet åremål for én periode.

Forsvarsdepartementet styrer Forsvarsbygg gjennom tildelingsbrev, supplerende tildelingsbrev og gjennom føringer eller beslutninger gitt i etatsstyringsmøtene. All styring skjer skriftlig, og beslutninger fra etatsstyringsmøtene formaliseres gjennom referat.

2.1 Forsvarsdepartementets overordnede ansvar

Forsvarsdepartementet er forsvarsministerens sekretariat og skal bidra til å utforme Norges sikkerhets- og forsvarspolitik, samt utforme hovedretningslinjene for Forsvarsbyggs samlede virksomhet.

Forsvarsdepartementet har det overordnede administrative og budsjettmessige ansvaret for etatene i forsvarssektoren, herunder Forsvarsbygg. Forsvarsdepartementet fastsetter mål og krav, og tildeler midler på bakgrunn av vedtatt politikk.

Videre har departementet ansvaret for overordnet styring, planlegging og kontroll og evaluering av virksomheten i Forsvarsbygg. Forsvarsdepartementet gjennomfører styringsdialog med etaten, og har det overordnede ansvaret for at Forsvarsbygg rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon, har forsvarlig internkontroll og at evalueringer gjennomføres.

2.2 Forsvarsbyggs formål og oppgaver

Formål

Forsvarssektorens samfunnsmål er å:

Verne om norsk suverenitet, territoriell integritet, vårt demokratiske styresett og vår handlefrihet mot politisk, militært og annet press ved å bidra til å:

- beskytte Norges befolkning, territorium, sentrale samfunnsfunksjoner og infrastruktur mot trusler, anslag og angrep fra både statlige og ikke-statlige aktører,
- forhindre væpnet konflikt og fremveksten av trusler mot norsk og alliert sikkerhet,
- fremme fred, stabilitet og videre utvikling av den internasjonale rettsorden, og
- forsvare Norge og allierte mot trusler, anslag og angrep i en alliert ramme.

Forsvarsbygg vil gjennom rådgivning, fremskaffelser, forvaltning og avhending av eiendommer, bygg og anlegg (EBA) være et avgjørende virkemiddel og bidragsyter for å nå samfunnsmålet.

Forsvarsbyggs oppgaver

Forsvarsbyggs hovedoppgaver er å:

1. på vegne av Forsvarsdepartementet utføre oppgaver som er knyttet til rollen som eier av forsvarssektorens EBA.
2. være forsvarssektorens EBA-faglige rådgiver overfor eier og bruker.
3. forvalte og utvikle EBA i tråd med føringer fra Forsvarsdepartementet og gode forvaltningsmessige prinsipper.
4. sørge for utleie av forsvarssektorens EBA og innkreve leie for all utleid EBA.

5. planlegge og gjennomføre investeringer, herunder NATO-investeringer, i tråd med føringer fra Forsvarsdepartementet og oppdragsgiver.
6. utføre myndighetsoppgaver for bygg og anlegg som skal hemmeligholdes i medhold av lov.
7. gjennomføre avhending og riving av utrangert og kassert EBA.

Hovedoppgavene er utdypet i retningslinjer innen fagfeltet.

2.3 Ansvar og myndighet

Direktør Forsvarsbygg er etatsjef for Forsvarsbygg og skal løse Forsvarsbyggs oppgaver innenfor de politisk besluttede rammene og i samsvar med gjeldende lover, forskrifter og tariffavtaler, samt instruks fastsatt av Stortinget og departementet.

Direktør Forsvarsbygg skal ivareta forvaltningsmyndigheten innenfor tjenestefeltet eiendommer, bygg og anlegg på vegne av Forsvarsdepartementet.

Direktør Forsvarsbygg skal forholde seg til Forsvarsdepartementets tildelingsbrev, og ikke utlede styringssignaler direkte av stortingsdokumenter. Direktør Forsvarsbygg organiserer sin virksomhet på en måte som gir best mulig totaløkonomi for staten innenfor gitte rammer, og skal kontinuerlig forbedre og effektivisere Forsvarsbyggs organisasjon og prosesser.

Direktør Forsvarsbygg har ansvaret for at Forsvarsbygg har et system for styring og kontroll som gir tilstrekkelig grad av sikkerhet for at Forsvarsbygg har en målrettet og effektiv drift, pålitelig rapportering og at lover og regler overholdes i fred, krise og krig. Dette inkluderer å etablere interne strukturer og systemer for planlegging, realistisk budsjettering, oppfølging og rapportering som muliggjør en hensiktsmessig og effektiv styring av, og kontroll i, virksomheten. Dette skal gjøre det mulig å fremskaffe tilstrekkelig styringsinformasjon og forsvarlige beslutningsgrunnlag.

Direktør Forsvarsbygg skal stille krav til, og sørge for, høy etisk standard og høy integritet blant Forsvarsbyggs medarbeidere. Gode holdninger og profesjonalitet skal prege all virksomhet. Direktør Forsvarsbygg skal ha klare ambisjoner og målsettinger knyttet til bærekraftig utvikling som en del av sektorens samfunnsansvar, herunder oppfølging av regjeringens målsettinger knyttet til FNs bærekraftsmål.

Direktør Forsvarsbygg skal varsle Forsvarsdepartementet uten opphold dersom det oppstår kritisk risiko eller alvorlige avvik i resultatoppnåelsen, og om forhold som kan medføre politisk og/eller medierelatert oppmerksomhet.

2.4 Samarbeid og samordning

For å oppfylle sektorens samfunns mål er samarbeidet mellom etatene i sektoren en kritisk suksessfaktor. Etatene skal ha et godt, effektivt og tidsriktig samspill med utgangspunkt i etatenes ulike oppdrag, roller, myndighet og ansvar. Alle etaters bidrag er viktige, men må koordineres for å støtte Forsvarets behov. I dette samarbeidet har forsvarssjefen en kunderolle mens lederne for de andre etatene har leverandør- og rådgiverroller. For ytterligere å presisere viktigheten av dette gir departementet forsvarssjefen en koordinerende myndighet på tvers i sektoren på områder han finner viktig for å nå sektorens samfunns mål, herunder etatenes planlegging. I dette ligger at forsvarssjefen har både rett og en plikt til å ta initiativ til dialog med de andre etatssjefene.

Forsvarssjefens militære strategi for daglige operasjoner og forsvar av Norge, Arctic Guard, baserer seg på deltagelse fra samtlige etater i forsvarssektoren og relevante aktører i den sivile delen av

totalforsvaret. Forsvarssjefen skal, innenfor gjeldende fullmakter, planlegge, iverksette, kontrollere og evaluere de nødvendige beredskapsmessige tiltak i forsvarssektoren som situasjonen måtte kreve. Direktør Forsvarsbygg, direktør Forsvarsmateriell og direktør Forsvarets forskningsinstitutt skal innenfor eget ansvarsområde understøtte Forsvarets operative evne i tråd med dette. Dersom tiltak ligger utenfor fullmaktene, skal forsvarssjefen fremme anbefaling til Forsvarsdepartementet.

Forsvarsdepartementet har det overordnede ansvaret for det forebyggende sikkerhetsarbeidet i forsvarssektoren. Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) ivaretar utøvende funksjoner for det forebyggende sikkerhetsarbeidet i forsvarssektoren, på vegne av Forsvarsdepartementet. NSM understøtter iht. gjeldende krav og føringer også Forsvarets operative virksomhet i hele krisespekteret. For å bidra til Forsvarets operative evne, kan forsvarssjefen stille krav til de øvrige etatssjefene om hvordan sikkerhetstjeneste skal utøves.

Forsvarsbygg, Forsvaret, Forsvarsmateriell og Forsvarets forskningsinstitutt skal i nødvendig grad støtte NSM slik at direktoratet er i stand til å utøve sin rolle overfor sektoren.

Forsvarsbygg skal bidra til god samhandling med øvrige etatssjefer i forsvarssektoren og andre relevante aktører. Det skal søkes etablert fellesløsninger på tvers der dette er formålstjenlig for å effektivisere virksomheten i sektoren.

3. Forsvarsdepartementets krav til Forsvarsbyggs interne styring

Formålet med økonomi- og virksomhetsstyringen er at statlige midler brukes og inntekter oppnås i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger, at fastsatte mål og resultatkrav oppnås, at statlige midler brukes effektivt og at statens materielle verdier forvaltes på en forsvarlig måte

3.1 Virksomhetsledelsen

Direktør Forsvarsbygg er Forsvarsbyggs øverste leder, og har ansvaret for resultatene innenfor samfunns målet og de mål og resultatkrav som er gitt i tildelingsbrevet.

3.2 Risikostyring og intern kontroll

Forsvarsbyggs interne styring og kontroll skal være tilpasset risiko, egenart og vesentlighet.

Direktør Forsvarsbygg skal planlegge slik at Forsvarsbygg når de mål og krav som er satt, og foreta prioriteringer iht. vurdering av risiko og vesentlighet.

Risikovurderinger og oppfølging av risiko skal være en integrert del av systemet for styring og kontroll i Forsvarsbygg, og skal brukes i etatens mål- og resultatstyring. Forsvarsbygg skal vurdere risiko for hele etatens ansvarsområde, analysere og vurdere hvordan påvist risiko skal håndteres for å nå de mål og krav som er satt på en best mulig måte. Dersom det oppstår vesentlige endringer i vurderingene skal disse meddeles departementet.

3.3 Krav til internrevisjon

Direktør Forsvarsbygg skal sørge for at Forsvarsbygg har en hensiktsmessig internrevisjonsfunksjon, med en instruks hvor det fremgår at internrevisjonen skal følge etiske regler og standarder for profesjonell utøvelse av internrevisjon, slik utgitt av IIA Norge². Kjerneprinsippene for profesjonell utøvelse av internrevisjon skal være en del av internrevisjonens rammeverk, og alle

---

² The Institute of Internal Auditors Norge, Norges interne revisorers forening.

kjerneprinsippene må være gjeldende og fungere etter hensikt, både for internrevisor og for internrevisjonsfunksjonen.

Internrevisjonen skal utarbeide en årlig risikobasert revisjonsplan, som godkjennes av direktør Forsvarsbygg og oversendes Forsvarsdepartementet med kopi til Riksrevisjonen senest 10. januar hvert år.

Internrevisjonen skal også overlevere en årlig rapport om internrevisjonens virksomhet til direktør Forsvarsbygg, inkludert en overordnet uttalelse om modenheten av styrings- og kontrollprosessene etter sektorens modenhetsmodell for styring og kontroll. Denne sendes til Forsvarsdepartementet med kopi til Riksrevisjonen senest 20. januar påfølgende år.

Internrevisjonen utarbeider rapporter etter hver revisjon, og rapporterer disse direkte til direktør Forsvarsbygg. Direktør Forsvarsbygg sender revisjonsrapportene fra bekreftelsesoppdrag sammen med Forsvarsbyggs plan for oppfølging, til Forsvarsdepartementet med kopi til Riksrevisjonen, løpende og uten ugrunnet opphold.

3.4 Krav til regnskap

Regnskapsavleggelse

Forsvarsbygg skal avlegge regnskap til statsregnskapet etter kontantprinsippet. Forsvarsbygg fører også et periodisert virksomhetsregnskap iht. statlige regnskapsstandarder (SRS).

Godtgjørelser eller andre utbetalinger til direktør Forsvarsbygg

Godtgjørelser og andre utbetalinger til direktør Forsvarsbygg skal attesteres av økonomisjefen i Forsvarsbygg.

3.5 Forsvarssektorens verdigrunnlag

Forsvarsbygg skal etterleve forsvarssektorens verdigrunnlag. Lokale tiltaks- og virksomhetsplaner skal bidra til at målene i arbeidet nås. Forsvaret skal arbeide for å motvirke mobbing og seksuell trakassering. Forsvarsbygg skal også prioritere arbeidet med øke sosialt og kulturelt mangfold i organisasjonen.

3.6 Aktivitets- og redegjøringsplikten i likestillings- og diskrimineringsloven

Forsvarsbygg skal i all sin virksomhet, som offentlig myndighet og som arbeidsgiver, arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering, i henhold til lov om likestilling og forbud mot diskriminering, §§ 24, 26 og 26 a. Arbeidet skal redegjøres for i Forsvarsbyggs årsrapport.

3.7 Institusjonell motstandsdyktighet

Forsvarsbygg skal styrke institusjonell motstandsdyktighet og hindre omdømmetap ved å redusere risikoen for uønskede hendelser nasjonalt så vel som i internasjonale operasjoner. Arbeidet skal være langsiktig og forebyggende og ha som mål å øke kunnskapen om regelverk og prosedyrer, etisk refleksjon og å skape kultur for høy integritet i oppdragsløsningen. Det skal utarbeides modenhetsvurderinger av graden av integritet innenfor særlig viktige områder.

3.8 Tilskuddsforvaltning

Alle tilskudd skal forvaltes i henhold til Bestemmelser om økonomistyring i staten, kapittel 6. Tilskudd skal kun innvilges på bakgrunn av Stortingets budsjettvedtak. Forslag til tilskudd utenfor tilskuddsordningen skal spilles inn i forbindelse med etatens budsjettinnspill.

4. Styringsdialogen

Styringsdialogen brukes som en samlebetegnelse på styringsdokumenter, rapporter og møter av styringskarakter mellom Forsvarsdepartementet og den underliggende virksomheten. Følgende dokumenter er sentrale i styringsdialogen mellom Forsvarsdepartementet og Forsvarsbygg:

- Instruks for Forsvarsbygg,
- Forsvarsdepartementets tildelingsbrev og supplerende tildelingsbrev,
- Forsvarsbyggs tertialrapporter og årsrapport, og
- etatsstyringsmøter med tilhørende referat.

Styringsdialogen mellom Forsvarsdepartementet og Forsvarsbygg skal være basert på vurderinger av risiko og vesentlighet. Forsvarsdepartementets styring skjer skriftlig, og alle oppdrag og føringer som innebærer ressurspådrag skal oversendes Forsvarsbygg i form av tildelingsbrev eller supplerende tildelingsbrev.

4.1 Etatsstyringsmøter mellom Forsvarsdepartementet og Forsvarsbygg

Forsvarsdepartementet har som hovedregel tre etatsstyringsmøter med Forsvarsbygg i løpet av året. Tidspunkt for møtene fastsettes i det årlige tildelingsbrevet. Basert på Forsvarsbyggs rapportering, vil etatens måloppnåelse og risikovurderinger være tema i møtene. Det kan også avholdes ekstraordinære etatsstyringsmøter på utvalgte områder i løpet av året. Ett av de årlige møtene skal ha et strategisk fokus med begrenset deltakelse.

4.2 Fagmøter

I tillegg til styringsdialogen vil det være behov for å avholde møter mellom Forsvarsdepartementet og Forsvarsbygg hvor tema er av faglig art. Antall årlige fagmøter vurderes etter behov, og likeledes skal behovet for referat vurderes.

Dersom det i et fagmøte oppstår behov for å gi Forsvarsbygg oppdrag eller føringer, skal dette gjøres skriftlig i etterkant av møtet i et supplerende tildelingsbrev.

4.3 Rapportering

Tertialrapporter

Forsvarsbygg skal rapportere måloppnåelse og risikovurderinger på tidspunkt og format som angitt i tildelingsbrevet. Hvor ikke annet er angitt skal måloppnåelsen evalueres ved kvalitativ analyse som eventuelt bygger på kvantitative elementer. Forsvarsbygg må frembringe tilstrekkelig informasjon og analyser av måloppnåelse. Både status og prognose på målnivå skal inngå i rapporteringen. Dersom fastsatte mål ikke nås, skal Forsvarsbygg redegjøre for årsakene til dette.

Forsvarsbygg skal vedlagt tertialrapportene levere oppdaterte risikovurderinger og identifisere risikofaktorer som kan true måloppnåelsen i et årlig og flerårig perspektiv, samt andre vesentlige risikoer innenfor virksomhetens område. Risikoreduserende tiltak innenfor etatens fullmakter skal synliggjøres og iverksettes. I etatsstyringsmøtene vil det drøftes om restrisikoen er akseptabel.

Tertialrapportene skal dekke angjeldende budsjettår fram til og med april for første tertial, august for andre tertial og desember for tredje tertial. Tidsfrister og konkretiserte krav til rapportering av mål- og resultatoppnåelse fremgår av tildelingsbrevet. Rapporteringsfrekvens og innhold kan tilpasses basert på vurdering av risiko og vesentlighet.

Årsrapport

Kravene til årsrapporten er fastlagt i økonomiregelverket. Årsrapporten skal gi en helhetlig, balansert og overordnet beskrivelse av etatens virksomhet, ressursbruk og resultater det foregående år, og i et planperiodeperspektiv.

I årsrapportens del IV skal direktør Forsvarsbygg gi en overordnet vurdering av om etatens styring og kontroll er tilpasset risiko og vesentlighet. Det skal redegjøres for hva som er grunnlaget for vurderingen, herunder med konkret referanse til gjennomførte egevalueringer kombinert med internrevisjonens vurderinger. Både egevalueringer og internrevisjonens vurdering skal gjennomføres etter sektorens modenhetsmodell for styring og kontroll. Forsvarsbygg skal kort omtale aktiviteten i varslingskanalen.

Forsvarsbygg skal videre redegjøre for arbeidet med å fremme likestilling og hindre diskriminering, jf. pkt. 3.6 Aktivitets- og redegjørelsesplikten i likestillings- og diskrimineringsloven.

Øvrige rapporteringskrav for det enkelte budsjettår formidles i tildelingsbrevet.

Månedrapporter

Forsvarsbygg skal fremsende månedlige rapporter om håndtering av økonomisk risiko.

Særskilt om regnskapsrapportering

Virksomhetsregnskapet skal rapporteres i 2. tertialrapport og i årsrapporten i henhold til standard rapporteringspakke utarbeidet av Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ).

I tillegg bes det om:

- Note nr. 2 Lønn i del VI av årsrapporten og tertialrapporten splittes opp i lønn, overtid, variable tillegg inkl. fleksitid, annen lønn og avgangsstimulerende tiltak
- Egen note på oppstilling og splitt konsulenttjenester i henhold til ny kontoplan fra DFØ
- Økonomiske nøkkeltall etaten/virksomheten selv bruker i sin styring
- Analyse av virksomhetsregnskapet, både resultat og balanse, inklusive vesentlige endringer i resultat- og balanseposter sammenliknet med tidligere perioder.
  - Kommentarer til virksomhetsregnskapet skal begrenses til forhold som er av vesentlig betydning for å kunne vurdere etatens regnskapsavleggelse og økonomiske stilling. Dersom det forekommer andre forhold som er vesentlige for virksomhetsregnskapet, skal også disse kommenteres.

Andre krav

Alle brev fra Forsvarsbygg til Riksrevisjonen skal sendes med kopi til Forsvarsdepartementet. Vedlegg skal følge vedlagt, med mindre annet er avtalt.

Utover dette skal Forsvarsbygg svare ut spørsmål som Stortinget har stilt til forsvarsministeren og andre politiske henvendelser innen den fristen Forsvarsdepartementet angir.

5. Ikrafttredelse

Instruks for Forsvarsbygg trer i kraft med virkning fra 1. januar 2021.